

Täysistunto

Keskiviikko 9.4.2025 klo 14.00—21.06

4. Pääministerin ilmoitus hallituksen toimista muuttuvassa kansainvälisessä kauppapolitiikassa ja taloustilanteessa

Pääministerin ilmoitus PI 3/2025 vp

Keskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Päiväjärjestyksen 4. asiana on pääministerin ilmoitus hallituksen toimista muuttuvassa kansainvälisessä kauppapolitiikassa ja taloustilanteessa. Pääministeri Petteri Orpon puheenvuoron jälkeen myönnän harkitsemassani järjestyksessä vastauspuheenvuoroja. Vastauspuheenvuorot varataan täysistunnossa V-painikkeella. Keskustelulle varataan aikaa noin yksi tunti. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.04 **Pääministeri Petteri Orpo** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Vapaa ja vakaa kauppapolitiikka on tuonut Suomeen, Eurooppaan ja koko maailmaan kasvua, hyvinvointia ja vakautta. Se on ollut keskeinen tekijä työpaikkojen ja uusien innovaatioiden syntymisessä, investointien liikkeelle saamisessa sekä yhteiskuntien vaurastumisessa. Nyt tätä kehitystä uhkaa huolestuttava käänne. Tänään voimaan astuneet Yhdysvaltojen tullimaksut asettavat koko Euroopan ja maailmantalouden uuteen, epävarmaan aikaan. Niiden välittömät vaikutukset on jo nähty pörssikursseissa ympäri maailman.

Tullit vaikuttavat erittäin voimakkaasti myös Suomen talouteen, koska Suomi on kansainvälisestä kaupasta riippuvainen maa. Tullit vaikuttavat suomalaisiin koteihin. Säästöt ovat monella sulaneet, ja moni tuntee ymmärrettävästi epävarmuutta. Meidän on tärkeää käydä tänään täällä perusteellinen keskustelu tästä aiheesta, yhdessä. Meidän on yhdessä pidettävä huolta Suomesta ja suomalaisista tässä epävarmassa tilanteessa. Meidän on toimittava viisaasti.

Onneksi olemme Euroopan unionin jäsenenä, sillä Euroopan unioni on maailman suurin sisämarkkina ja vahva voima globaalissa kauppapolitiikassa. Meidän on löydettävä yhdessä Euroopan unionin kanssa ratkaisut, jotka pitävät huolen siitä, että niin suomalaiset kuin eurooppalaiset voivat luottaa tulevaisuuteen. Meidän on varmistettava, että yrityksemme toimivat jatkossakin vakaassa ympäristössä ja että taloutemme pysyy vahvana.

Kauppasodissa ei ole voittajia. Sen sijaan toiset häviävät niissä enemmän kuin toiset. Kauppasodan hinnan maksavat yritykset, työntekijät ja kuluttajat. Yhdysvallat on Suomen kolmanneksi suurin vientimaa — viime vuonna lähes kymmenen prosenttia koko viennistämme suuntautui toiselle puolelle Atlanttia. Minä haluan kuitenkin korostaa, että me emme ole vielä kauppasodassa. On kuitenkin selvää, että kansainvälisen kauppapolitiikan kiristyminen osuu hyvin haastavaan hetkeen. Suomessa on käynnissä mittavia, miljardien eurojen, kymmenientuhansien työpaikkojen, korkean lisäarvon teollisia investointihank-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2025 vp

keita. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Ai käynnissä?] Euroopan unionissa on ryhdytty purkamaan turhaa sääntelyä ja keventämään yritysten hallinnollista taakkaa. Myös kotimaassa olemme tehneet määrätietoisia kasvutoimia ja saaneet talouden vihdoin elpymään, varovaiseen kasvuun.

Arvoisa puhemies! Asiantuntijoiden mukaan tulleilla on merkittävät vaikutukset talouskasvuun. Esimerkiksi Suomen Pankki ja Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ovat arvioineet, että sekä tullit että maailmankauppaan liittyvä epävarmuus voivat merkittävästi hidastaa talouden kasvua. Se olisi myrkkyä taloudellemme juuri nyt, kun olemme vahvistaneet talouskasvun edellytyksiä ja onnistuneet kääntämään suunnan kohti parempaa. Samalla tilanne alleviivaa, mikä merkitys talouden kestävyydellä on. Ilman hallituksen jo tekemiä määrätietoisia toimia olisimme vielä hankalammassa tilanteessa. Toivon, että viimeistään nyt näiden talouskasvun vauhdittamiseksi tehtyjen toimien merkitys avautuu kaikille.

Me olemme parantaneet työvoiman liikkuvuutta ja osaavan työvoiman saatavuutta teemmällä historialliset työmarkkinauudistukset. Olemme tehneet tulonsiirtojärjestelmästäme kannustavampaa samalla, kun työn verotusta on kevennetty. Työn vastaanottaminen on entistä kannattavampaa. Teemme historiallisia panostuksia tutkimukseen ja kehitykseen: koulutamme tuhat uutta tohtoria ja parannamme yritysten kannustimia tutkimus- ja kehittämis toimintaan. Me puramme reilulla kädellä investointien hidasteita ja luvituksessa siirrymme yhden luokun periaatteeseen. [Tuomas Kettunen: Ja Turun tunnin juna jatkuu!] — No sieltä se tuli. — Hallitus purkaa vähintään 300 normia ihmisten ja investointien tieltä ja keventää EU-normien yli menevää kansallista lisäsääntelyä. Näiden toimenpiteiden ansiosta kohtaamme nousevan epävarmuuden vahvemmassa asemassa.

Suuria investointeja tuetaan esimerkiksi mittavalla investointikannustimella, puhtaan siirtymän verohyvityksellä. Energiaverkon pullonkauloja puretaan, jotta kantaverkko ei muodostuisi esteeksi investoinneille missään päin Suomea. Puhtaan energian tuotantoa vauhditetaan lukuisilla toimenpiteillä. Suomi on jatkossakin vakaa ja hyvä investointiympäristö niin datakeskuksille, puhtaalle teräkselle, akkuinvestoinneille kuin puolustusteollisuudelle — kaikille investoinneille. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Veronkorotus!] Me haluamme käydä vuoropuhelua toimijoiden kanssa, siksi investointinyrkki on perustettu tätä tarkoitusta varten, jotta valtio voi tukea kansallisesti merkittäviä investointeja mahdollisimman hyvin.

Arvoisa puhemies! Yhdysvaltojen ilmoitus tullien korotuksesta oli eräänlainen pelinavaus. On taloutemme ja yritystemme etujen mukaista, että kansainvälinen kauppa ja toimitusketjut toimivat hyvin ja ennakoitavasti. Vain terve talous voi tuottaa hyvinvointia suomalaisille. Yhdysvaltojen tullipäätösten vaikutukset eivät rajoitu vain Suomeen. Tullit eivät ainoastaan hidasta kauppaa, ne myös vaarantavat kansainvälisten tuotantoketjujen toimivuutta, huoltovarmuutta sekä turvallisuutta. Globaalista eskalaatiosta on jo saatu viitteitä, kun Kiina ilmoitti mittavista vastatulleista Yhdysvalloille.

Nyt Euroopan unionin on toimittava määrätietoisesti ja yhtenäisesti. Suomella on selkeä linja. Me toimimme asiassa Euroopan unionin kautta, jolle kauppapolitiikka kuuluu. Ilmaisin heti Yhdysvaltojen ilmoituksen jälkeen vahvan tuen komission puheenjohtaja Ursula von der Leyenille ja Euroopan unionin yhteisille toimille.

Arvoisa puhemies! Suomea meidän on huolehdittava yrityksistämme, työntekijöistämme ja taloudestamme. Julkinen taloutemme on edelleen erittäin vaikeassa tilanteessa. Se, mitä voimme tehdä, on, että jatkamme määrätietoisesti työtä Suomen talouden tervehdyttämiseksi, myös tulevassa puoliväliriihessä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2025 vp

Yhdessä Euroopan unionin kanssa, jonka vastuulla kauppapolitiikka on, teemme kaikkemme, että tilanteeseen löytyy järkevä ratkaisu Yhdysvaltojen kanssa — järkevä ratkaisu Yhdysvaltojen kanssa. Kauppasota voidaan vielä välttää. Euroopan unionilla on halu ja valmius jatkaa neuvotteluja Yhdysvaltojen kanssa niin kauan kuin on tarpeen, mutta jos ratkaisuun ei päästä, on unionilla myös valmius vastatoimiin. Vastatoimilla ei haeta lisää jännitettä, vaan pyritään saamaan Yhdysvallat neuvottelupöytään. Suomelle on tärkeää, että vastatoimet ovat täsmällisiä ja tarkkaan harkittuja. Niiden on ohjattava kohti ratkaisua eikä syvennettävä erimielisyyksiä. Tärkeintä on toimia viisaasti ja yhteisesti sovitulla tavalla, joka suojaa Euroopan etuja ja tukee neuvottelujen jatkumista.

Arvoisa puhemies! Yhteinen päämäärämme on selvä: puolustamme avoimia markkinoita, vapaata kauppaa ja kansainvälistä yhteistyötä. EU:n ja Yhdysvaltain välinen kauppasuhte on maailman suurin. Se on ollut vuosikymmeniä molempia osapuolia hyödyttävä sekä luonut työpaikkoja, vauhdittanut kasvua ja vahvistanut länttä. Kukaan ei halua, että tämä suhte romuttuu. Yhdysvaltalaiset yritykset haluavat myydä tuotteitaan ja palveluitaan eurooppalaisille. Protektionismin sijaan meidän pitää pyrkiä entistä laajempaan vapaakauppaan — se jos jokin olisi tässä tilanteessa järkevää. Haluamme jatkaa rakentavaa kumppanuutta Yhdysvaltojen kanssa. Siksi on tärkeää, että varaudumme, vaikutamme ja toimimme yhdessä Eurooppana.

Maanantaina pidetty kauppaministerien ylimääräinen kokous oli hyvä osoitus Euroopan unionin päättäväisyydestä. Tänäa myöhemmin julkaistavat uudet vastatullit ovat konkreettinen esimerkki siitä, kuinka Euroopan unioni ei ole kauppapolitiikassa mikään lastu laineilla vaan vahva toimija. Samalla on aivan keskeistä, että jatkamme hallituksena työtä, jotta Suomen talous on entistä vahvempi kohtaamaan riskejä ja epävarmuuksia.

Säilytetään toivo ja usko parempaan tulevaisuuteen. Vaikka maailmalla on nyt monia samanaikaisia haasteita, me suomalaiset ja eurooppalaiset pysymme yhdessä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset pääministerille. — Ja nyt ne, jotka haluaavat käyttää vastauspuheenvuoron, voivat painaa V-painiketta ja nousta seisomaan. — Edustaja Koskinen.

14.14 Johannes Koskinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Salissa löytyy varmaan laaja yhteisymmärrys siitä, että Euroopan unionin pitää toimia yhdessä, nopeasti ja tehokkaasti. Mutta pienen maan, kuten Suomen, ongelmana on tietysti se, että kauppapolitiikka on unionin toimivallassa, ja meidän pitää pystyä varmistamaan, että Suomen edut tässä yhteisessä eurooppalaisessa linjassa toteutuvat. Onko hallituksella nyt selvä käsitys siitä, mitä reittiä ja mitä poikkeuksellisia toimia käyttäen pystytään tämä vaikutusvalta nopeasti muuttuvassa tilanteessa turvaamaan siten, että nämä Euroopan unionin puolesta esitettävät vastatoimet ja neuvottelutarjoukset ottavat huomioon myös Suomen kaltaisen maan edut?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kaikkonen.

14.15 Antti Kaikkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On välttämätöntä, että tätä kauppasodan tikittävää aikapommia puretaan nyt päättäväisesti. Euroopan unioni on siihen meille paras väline, ja hallituksen täytyy tietysti olla aktiivinen, jotta rat-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2025 vp

kaisuun päästään mahdollisimman nopeasti. Kauppasodasta on iso vahinko Euroopalle ja maailmantaloudelle, totta kai myös Suomelle.

Tilanne alleviivaa myös sitä, että viimeistään nyt on tärkeää, että kansallisin toimin tehdään se, mitä voidaan, kasvun aikaansaamiseksi. Talouskasvu on ollut liian heikkoa jo pitkään muutenkin. Kasvutoimia on odotettu. Olette sanoneet, että kehysriihessä asiaan palataan. Odotamme todella, että viimeistään nyt syntyy jytäkä paketti, millä saadaan Suomen pyöriä pyörimään ja etenkin pienten ja keskisuurten yritysten asemaa helpotetaan.

Kun olette tehneet joitakin päätöksiä, joilla kasvua on hidastettu, niin haluan poimia yhden sieltä: voitteko ajatella, että esimerkiksi kotitalousvähennyksen leikkauksen peruisitte tässä kehysriihessä? Se olisi osaltaan edesauttamassa talouden kasvua.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Autto.

14.16 Heikki Autto kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Demokratiaa haastetaan globaalisti, ja kun tiedämme, että demokraattisten yhteiskuntien menestyksen kulmakivi on ollut taloudellinen vauraus, jonka rakentamisessa tietysti vapaakaupalla on ollut aivan keskeinen rooli, niin on todella tärkeää, että Euroopan unionina onnistumme vakuuttamaan Yhdysvallat siitä, että vapaakauppa on myös tulevaisuudessa oikea tie edetä, jotta pystymme rakentamaan kestävää tulevaisuutta ja näyttämään suuntaa myös demokration vahvistamiseksi maailmassa.

On ollut todella hienoa nähdä, kuinka pääministeri Orpo on pystynyt vahvistamaan suhteen komission puheenjohtaja von der Leyeniin niin, että Suomen yhteydenpito komissioon on todella mutkatonta ja myös pienen maan ääni tulee EU-tason päätöksenteossa kuulluksi. On todella tärkeää, että siinä missä Suomi tukee tiiviisti komissiota, me kaikki EU-maat olemme myös tässä yhtenä rintamana ja neuvottelut Yhdysvaltain kanssa voivat onnistua. Kiitos pääministerille ja koko hallitukselle tästä hyvästä työstä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Puisto.

14.17 Sakari Puisto ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Ja kiitos, pääministeri, tästä ilmoituksesta. Tämä tulee juuri oikeaan aikaan ja nopeasti tässä valitettavassa kehityskulussa, mikä nyt on kauppapolitiikan kiristymisessä ja tulli-ilmoituksissa ja liittyy läheisesti myös tämän päivän toiseen aiheeseen eli teollisuuspolitiikkaan.

Kauppapolitiikan kiristyminen ja tullit aiheuttavat kyllä melkoisen oikosulun nyt tähän kansainväliseen järjestelmään, ja sitä paremmalla syyllä nyt on tärkeätä miettiä näitä meidän toimia ja, kuten pääministeri ilmoitti, nimenomaan meidän oman talouden kestävyyttä, kasvupolitiikkaa ja teollisuuspolitiikkaa.

Meidän on varmaan hyvä miettiä myös, miten nämä tariffit tulevat laajemminkin vaikuttamaan kansainväliseen kauppaan. Monet yritykset ovat esimerkiksi hajauttaneet tuotantoaan moniin maihin — mikä vaikutus sillä on esimerkiksi yrityksiin, jotka ovat tehneet tätä Kiina plus yksi -hajautusta? Esimerkiksi Vietnamiin tehtiin 46 prosentin tariffit.

On monta asiaa, mitä pitää miettiä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tynkkynen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2025 vp

14.18 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos pääministerille ilmoituksesta ja kiitos myös siitä, että painotatte niin selväsanaisesti EU:n yhtenäisen ja määrätietoisen toiminnan merkitystä. Kiitos myös ministeri Taviolle, jolta olen kuullut samansuuntaisia viestejä. Ei niin paljon kiitoksia ministeri Rydmanille, joka on väläytellyt kahdenvälisiä erillisneuvotteluita ohi EU:n. Se on tässä tilanteessa aivan väärä ja haitallinen viesti, vaikka tarkoitus olisi kuinka hyvä. Ymmärrän toki sen, että jäänmurtajista kannattaa kauppaa käydä myös tässä vaikeassa kauppapoliittisessa tilanteessa.

Yhtenäisten ja vahvojen vastatoimien lisäksi pitää nyt kiireesti hakea korvaavia markkinoita. Yhdysvaltain kaltaista markkinaa ei sellaisenaan pysty kokonaan korvaamaan, mutta koska valtaosa maailmantaloudesta on edelleen Yhdysvaltain ulkopuolella, niin mahdollisuuksia on. Kuulisinkin mielelläni hallitukselta, miten näette mahdollisuuden hyödyntää näitä korvaavia markkinoita. Entä miten näette pakottamistoimien vastaisen EU-välineen eli ACI:n merkityksen ja mahdollisuudet osana EU:n vastatoimia?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Koskela.

14.19 Minja Koskela vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valitettavasti tänään tämä Donald Trumpin hasardius ei ole varmastikaan tullut kenellekään yllätyksenä, mutta viimeistään nyt näemme, mitä tapahtuu, kun oikeistopopulistit saavat näin laajasti ja näin mittavaa valtaa. Tämä kauppapolitiikkaan liittyvä protektionismi on jatkoa sille politiikalle, jolla Trump on monella tavalla halunnut sulkea ovia yhteistyöltä ja rajoja ihmisiltä jo ennen tätä. Nyt kun rajat sitten suljetaan myös kauppapolitiikan keinoin, niin tämä kokonaisuus alkaa hahmottua myös laajemmin.

Eilen Helsingin Sanomien puheenjohtajatentissä puolueet nostivat esiin laajasti sosiaalisen median ongelmat yhtenä demokratian haasteena. Tätäkin ongelmaa Donald Trump on syventänyt läheisellä yhteistyöllä maailman rikkaimman miehen kanssa, joka omistaa maailman törkyisimmän somealustan, X:n. Yhtenä kohdennettuna vastatoimena tälle Trumpin aloittamalle protektionismille olisikin nähdäkseni digi- ja somejättien verottaminen ja muutenkin laajempi ja tarkkarajaisempi sääntely, jota olemme peräänkuuluttaneet jo ennen tätä, mutta nyt näitä toimia tarvittaisiin erityisen kipeästi.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Wickström.

14.20 Henrik Wickström r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade talman! Ensiksi haluan kiittää pääministeriä tästä ilmoituksesta. On todella hienoa, että näin nopealla aikataululla myöskin eduskuntaa informoidaan tästä hyvin haastavasta tilanteesta, jossa me koko Eurooppana tällä hetkellä olemme. On myöskin todella tärkeää, että tässä toimitaan tiiviissä yhteistoiminnassa juuri Euroopan unionin muiden maiden kanssa, ja siitä myöskin kiitos pääministerille, että te olette olleet aktiivisesti yhteydessä myöskin EU-komissioon.

Se, minkä myöskin halusin tässä nostaa esiin, on se, että on ollut todella tärkeää, että koko hallituskauden ajan hallitus on määrätietoisesti halunnut lähteä myöskin kehittämään meidän omaa taloutta ja ennen kaikkea on halunnut myöskin houkutella tänne lisää erilaisia investointeja. Tässä pääministeri ilmoituksessaan nosti esiin juuri nämä puhtaan siirtymän investoinnit, ja olisi kiinnostavaa kuulla, että kun Suomeen on mahdollista tulla usean miljardin edestä erilaisia puhtaan siirtymän investointeja, niin onko näihin liittyen tullut

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2025 vp

mitään signaaleita, mitään peruutuksia tai epävarmuutta näitten tulli-ilmoitusten jälkeen, mitä Yhdysvalloilta on tullut.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Östman.

14.22 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun me elämme myrskyisiä aikoja, on tärkeää pysyä rauhallisina eikä tehdä päätöksiä paniikissa. Aivan niin kuin pääministeri sanoi, meidän pitää tietysti varautua kaikin tavoin mutta kuitenkin niin, että säilytetään toivo ja usko parempaan tulevaisuuteen, vaikka maailmalla on nyt monia samanaikaisia haasteita.

Talouskasvu ja elintason nousu eivät ole itsestäänselvyyksiä. Sekä ennen 90-luvun lamaa että sen jälkeen Suomen talouskasvu oli kehittyneiden maiden nopeimpia. Keskeinen tekijä 90-luvun lamavuosien jälkeiselle menestykselle oli myös itse lama ja lamasta toipuminen. Se aikaansai luovan tuhon prosessin, rakennemuutoksen, jossa resurssit allokoitui-
vat uudelleen tehokkaampaan asentoon. Lama myös pakotti tekemään myöhempään talouskehitykseen vaikuttaneita isoja ratkaisuja. Uskon, että hallitus on toimintakykyinen ja kykenee tekemään oikeita ja mittasuhteiltaan hyviä ratkaisuja haasteista riippumatta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Harkimo.

14.23 **Harry Harkimo liik** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies, ärade talman! Kiitos, pääministeri Orpo, ilmoituksesta.

USA:n presidentti Trumpin tullien päämäärä on varmaan saada tuotantoa USA:han, ja siksi nämä tullit on nostettu. Nyt näkyy jo monta yritystä, jotka ovat ilmoittaneet, että he siirtävät tuotantonsa USA:han, mikä on hälyttävä merkki, koska silloinhan näitä tullee ei voi alkaa poistamaan. Niin kuin me näimme pörssikurssien alaschenossa, yhtiöiden kuten Ponsse ja Harvia, joilla on tuotantoa USA:ssa, pörssikurssit eivät ole laskeneet. Tässä on ilmeisesti niin, että meidän suomalaisten pitää nyt pitää huolta itsestämme ja meidän yrityksistämme, ja kysynkin hallitukselta: jos nämä tullit jatkuvat pitkään ja USA:n markkinat menevät kiinni, niin mitkä ovat hallituksen toimenpiteet?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Heinonen.

14.24 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Epävarmuus maailmalla on suurta, niin kuin pääministeri Orpo totesi, ja kuten sanoitte, kauppasodissa ei ole voittajia. On tärkeää jatkaa keskustelua niin Yhdysvaltojen kuin muidenkin maiden kanssa ja etsiä järkevää neuvottelutulosta. Vanha viisaus opettaa ja neuvoo hyväksymään ne asiat, joita emme voi muuttaa, rohkeutta muuttaa niitä asioita, joita voimme, ja vielä viisautta erottaa nämä toisistaan. Tämä siis haastaa meitä tekemään Suomessa myös itse yhä enemmän.

Kysyisin teiltä, valtiovarainministeri Purra: Miten te näette tämän tilanteen, tämän kauppasodan vaaran, nämä tullit? Minkälainen vaikutus niillä on meidän kotimaan orastavaan kasvuun ja toisaalta myös siihen, onko meillä valmiutta tehdä vielä enemmän kasvutoimenpiteitä, joita nyt on suunnitteilla?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Bergbom.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2025 vp

14.25 **Miko Bergbom ps** (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu rouva puhemies! Ensiksi haluan kiittää pääministeriä ilmoituksesta. Ehkä tässä kohtaa on tärkeää pitää pää kylmänä ja pyrkiä neuvottelemaan, koska loppupeleissä tuskin on kenenkään etu, että tämä kauppasota ainakaan tästä laajenisi.

Mutta haluaisin kysyä pääministeriltä — kun on ollut erilaisia arvioita siitä, mitkä itse asiassa Euroopan unionin alueella nämä meidän sisäiset kaupan esteet ovat — kuinka suuret tavallaan tosiasialliset tullit ne muodostavat meidän sisämarkkinoille. Kun me ollaan nähty nyt komissiolta avausta, että tätä sääntelyä lähdetään purkamaan, niin mikä on teidän arvionne tällä hetkellä siitä, kuinka hyvin komissio on tässä työssään onnistunut? Onko se käynnistynyt kuten on odotettu, ja ollaanko siinä ottamassa kenties uusia askeleita nyt, kun huomataan, että globaalilla tasolla kaupankäynti saattaa ehkä vaikeutua, ja pyritäänkö sitten vastaavasti Euroopan sisällä helpottamaan sitä, että vähintäänkin meidän sisämarkkinat toimisivat tehokkaasti, jotta myös suomalaiset yritykset menestyisivät huolimatta tästä globaalista tilanteesta?

Painotan, että julkisen talouden vahvistaminen ja sen kestävyyskyvyn turvaaminen on äärimmäisen tärkeitä, niin että me voidaan myös varautua näihin globaaleihin sokkeihin, mitä aina silloin tällöin tulee. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindtman.

14.26 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä näköpiirissä oleva tai, voi sanoa, käynnistynyt kauppasota tulee epäilemättä Suomen kannalta erittäin hankalaan tilanteeseen. Meillä on tässä parin vuoden aikana ollut erittäin heikko työllisyyskehitys, talouskehitys, [Sheikki Laakson välihuuto] ja nyt tässä tilanteessa vielä ei voi kuin toivoa, että EU:ssa yhdessä löydetään riittävät vastatoimet. Totta kai mahdollisuus neuvotteluun pidetään auki, mutta yhtä tärkeää on se, että nyt näitä sisämarkkinoiden esteitä puretaan ja EU lähtee aktiivisesti solmimaan uusia kauppasopimuksia.

Arvoisa pääministeri, teen yhden ehdotuksen: toivoisin, että jatkaisitte kotimaassa vihreiden investointien kannustimen voimassaoloa ensi vuodesta lähtien. Tämän voisitte kehysriihessä tehdä.

Ehkä lopuksi totean, että kyllä pitäisin erittäin tärkeänä, että kaikkien hallituksen ministereiden viesti olisi tässä selvä. Jos ministereiltä kysytään, pitääkö Suomen lähteä tekemään kahdenvälisiä sopimuksia eikä sitoa itsensä EU-linjaan, niin jos vastaus on ilman muuta, niin kuin kuulimme ministeri Rydmanilta [Puhemies koputtaa] tässä viime viikolla, niin kyllähän se nyt hiukan poikkeaa siitä, mitä pääministeri tuossa äsken sanoi. Onko hallitus tässä yhtenäinen?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

14.28 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Todellakin tämä kauppasodan alku tuli todella, todella ikävään paikkaan meidänkin kannaltamme. Omassa puheenvuorossanne, arvoisa pääministeri, te nostitte esille ansiokkaasti normien purun. Meillä on kaksi ongelmaa. Toinen on Euroopan unioni, joka on se isompi ongelma. Sieltä tulee meille kaikenlaisia direktiivejä ja määräyksiä, joista moneen voimme vaikuttaa. Asetuksina tuleviin emme voi juurikaan vaikuttaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2025 vp

Kotimainen lisä tähän normien purkuun: Normeja tehdään tässä maassa, ministeriössä sorvataan koko ajan lisää. Esimerkkinä voi sanoa hyvän ystäväni yritystoiminnassa tarvittavan luvan. Lupa viipyi lupakäsittelyssä 16 vuotta, niin että ei tämäkään nyt ihan oikein mennyt.

Arvoisa pääministeri, kannustan teitä ja koko hallitusta siihen, että alatte ihan oikeasti purkaa näitä normeja, koska meillä on valtava määrä investointeja tulossa tähän maahan. Yritykset ovat valmiina, mutta kun ei tule lupia, niin mitään ei pysty tekemään, kun ei ole lupaa ruveta rakentamaan uutta yritystä tai parantamaan entistä yritystä. Toivon, arvoisa pääministeri ja koko hallitus, että puututte tähän ihan oikeasti. Tämä on kotimainen homma eikä maksa juurikaan mitään.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Harjanne.

14.29 Atte Harjanne vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me emme tätä päätöntä kauppasotaa tilanneet, mutta siihen täytyy vastata fiksusti ja määrätietoisesti. EU:n yhtenäisyys, EU:n toimintakyky, EU:n kilpailukyky, toimivat sisämarkkinat ja kumppanuudet ovat tässä avainasemassa, ja tämä on se viesti, jonka Suomesta täytyy tietysti myös EU:hun ja jäsenmaiin lähteä.

Pääministeri mainitsi tässä yhtenä Suomen kasvun tekijänä tutkimuksen ja kehityksen. Nehän ovat ihmisistä kiinni: tarvitaan osaavia ihmisiä niitä tekemään. Yhdysvaltojen presidentti Donald Trump ei ole ainoastaan käynnistänyt kauppasotaa. Hänen hallintonsa on myös hyökännyt vapaata tiedettä ja sen toimintaedellytyksiä kohtaan Yhdysvalloissa. Tutkijat ovat tämän huomanneet: tiedelehti Naturen kyselyssä 1 600 vastaajasta kolme neljäsosaa pohti lähtöä Yhdysvalloista. Tämä on tuhannen taalan — tai tuhannen euron — paikka tarttua tilaisuuteen ja kutsua fiksut ihmiset tekemään tutkimusta ja kehitystä tänne Suomeen. Olisin kysynyt hallitukselta: Mitä te teette tämän eteen? Tässä on kyse tieteen edellytyksistä, rahoituksesta, viestistä siitä, että tiede ja sivistys ovat tärkeitä arvoja ja niiden vapaus on kiistattoman tärkeää, ja lisäksi tietysti myös sujuvasta maahanmuuttoprosessista. [Puhemies koputtaa] Mitä näiden eteen mahdollisesti tehdään?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Honkasalo.

14.30 Veronika Honkasalo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vastatoimien on todellakin oltava järkevästi kohdennettuja ja harkittuja, ja kauppasodassa kaikki häviävät. Kohdennetuilla toimilla EU voi osoittaa vahvuutensa, ja näitä tulisi vasemmiston mielestä kohdentaa yhdysvaltalaisiin suuryhtiöihin, joilla on kytköksiä Trumpin hallintoon, kuten Teslaan ja suuriin digijätteihin.

Arvoisa puhemies! EU:n on oltava yhtenäinen. Ei ole järkevää lähteä solmimaan kahdenvälisiä diilejä Trumpin kanssa, kuten ministeri Rydman on ehdottanut. Mutta, arvoisa puhemies, arvoisa pääministeri Orpo, kannattaako tällaisessa epävarmassa tilanteessa harjoittaa talouspolitiikkaa, joka heikentää tavallisten suomalaisten asemaa valtavilla leikkauksilla toimeentuloon ja palveluihin? Eikö juuri nyt ole aika pikemminkin vahvistaa hyvinvointivaltion turvaverkkoja kuin heikentää niitä?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Wallinheimo.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2025 vp

14.31 Sinuhe Wallinheimo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kauppasota on todella valitettava, jos tällainen nyt sitten tulee voimalla päälle. Sen takia onkin tärkeää, että Suomi pitää nimenomaan tämän oman pesän kunnossa, ja mielestäni juuri oikeita toimia on tehty sen eteen. Taloutta sopeutetaan, työmarkkinoita joustavoitetaan, sääntelyä puretaan ja nyt etsitään uusia kasvutoimia.

Itse asiassa, arvoisa puhemies, haluaisin nostaa tuon edustaja Hoskosen mainitseman norminpurun. Pääministeri, mainitsitte sen, että 300 normia tullaan purkamaan. Itse asiassa todennäköisesti pääsemme paljon suurempaankin tavoitteeseen, siellä on kohta 200 kassassa. Mielestäni voisi kehysriihessä nostaa kunnianhimoa siinä suhteessa, että etsitään vaikka 400 uutta normia purettavaksi kokonaisuudessaan. Sipilän hallituskaudella tehtiin lähes 400, ja mielestäni tämä hallitus voi mennä siinäkin kunnianhimossa Sipilän hallituksen yli.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Polvinen.

14.32 Mikko Polvinen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos pääministerille tästä ilmoituksesta.

Eurooppa ja Suomi toimivat yhdysvaltalaisilla digitaalisilla alustoilla, ja toivoisin, että tämä kauppasota ei johtaisi siihen, että näitten digitaalisten alustojen osalta verotusta tai järjestelyjä tapahtuisi. Kysyisin pääministeriltä nyt: milloin Eurooppa pyrkii näissä alustoissa digitaaliseen autonomiaan, koska kauppasodan pitkittyessä tämä meidän riippuvaisuus Yhdysvalloista voi olla meille kallis?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tuppurainen.

14.33 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Trumpin ilmoitus tulleista on mieletön aie, ja pahimmillaan edessä on kaoottinen kauppasota, kujanjuoksu, jossa ei voittajia ole. Tähän mielettömyyteen meidän ei pidä lähteä mukaan, vaan EU:n on toimittava yhtenäisenä ja asetettava vastatoimet maltillisesti ja ennen kaikkea haettava vapaakauppasopimuksia Yhdysvaltojen ulkopuolelta, esimerkiksi Aasiasta ja Latinalaisesta Amerikasta, ja jotta tässä onnistumme, pääministeri Orpo, EU:n on kyettävä toimimaan vahvasti ja yhtenäisesti.

Tässä ilmoituksessa on kysymys hallituksen toimista muuttuvassa kansainvälisessä kauppapolitiikassa. On erikoista, että hallituksenne elinkeinoministeri on päinvastoin vaatinut, että Suomen on neuvoteltava kahdenvälisesti Yhdysvaltojen kanssa. Mistä siinä oikein neuvoteltaisiin? Tavaravaihtosopimuksista? On erittäin tärkeää, että Suomesta lähtee viesti, että nimenomaan EU on kauppapolitiikassa se toimija ja EU toimii vahvasti ja yhtenäisesti. On pakko kysyä, pääministeri: onko teillä tässä hallituksenne tuki?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Honkonen.

14.34 Petri Honkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! ”Törmäys on pahempi kuin covid-pandemian alkaessa.” Näin minulle kuvasi eräs yrittäjä, joka harjoittaa aika merkittävää liiketoimintaa Yhdysvaltoihin — siis yritysten kohtaama törmäys. On aivan selvää, että kyllähän tämä talouden kasvua tulee entisestään heikentämään. Siksi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2025 vp

onkin hyvä, että EU tässä toimii jämakästi, ja toivon todella, että tällaista mainittua eriseuraisuutta Suomen hallituksen sisällä tässä asiassa ei ole.

Arvoisa puhemies! Henkilöyrittäjien, siis yksityyrittäjien, vireille pannut konkurssit saavuttivat 2000-luvun ennätyksen tammikuussa. Tämä kertoo karua kieltään siitä, kuinka tämä talouden taantuma on edennyt nyt ihan sinne ruohonjuuritasolle, ja tämä näkyy toki monessa muussakin. Siksi toivonkin ja pyydänkin, että hallitus nyt ohjaisi näitä kasvutoimenpiteitä myös niille pienille yrityksille ja myös mikroyrityksille, ei pelkästään suurille yrityksille, niin kuin hallitus tähän asti on tehnyt.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Zyskowicz.

14.35 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Presidentti Trump toimii näissä tulliasioissa kuin norsu posliinikaupassa. Ajattelen, että valitettavasti hän taitaa ymmärtää päätöstensä seurauksista yhtä paljon kuin tämä norsu. Kiina on jo arvovaltasysteistä lähtenyt sylipainiin norsun kanssa. Vahinkoja syntyy lisää, ja niitä syntyy enemmän. EU:n ei pidä nyt lähteä eskaloituvaan nokittelukilpailuun USA:n kanssa. On kaikesta huolimatta pyrittävä järkevään neuvotteluratkaisuun. Tämä on Suomen linja, ja hyvä niin.

Rouva puhemies! Ei unohdeta Ukrainaa. On kulunut kuukausi siitä, kun Yhdysvallat ja Ukraina saavuttivat yhteisymmärryksen 30 päivän tulitauosta. Kuinka paljon presidentti Trump on puheistaan huolimatta painostanut Venäjää tällaiseen tulitaukoon?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Otetaan tässä välissä vielä edustajat Immonen, Skinnari ja Kemppi, ja sen jälkeen pääministeri. — Edustaja Immonen.

14.36 **Tomi Immonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nämä turvallisuus- ja kauppapoliittisen toimintaympäristön muutokset heijastuvat huomattavasti myös teollisuuspolitiikkaan, ja Suomella on pitkä ja arvostettu osaaminen puolustusteollisuuden parissa. Sekä Nato-jäsenyys että valmisteilla oleva Euroopan puolustusmekanismi, molemmat, mahdollistavat myös Suomelle uusia mahdollisuuksia kasvattaa tuotantoa puolustusteollisuudessa luoden uusia teollisuuden työpaikkoja meille Suomeen. Jo nyt puolustusteollisuuden positiivinen kasvukehitys näkyy omassa maakunnassani Keski-Suomessa puolustusteollisuuden investointien kasvaessa.

Arvoisalta hallitukselta kysyisin: millaisilla toimenpiteillä suomalaista puolustusteollisuutta tuetaan tässä haastavassa tilanteessa myös tulevaisuutta ajatellen? Käytän myöskin tilaisuutta hyväkseni ja kiitän myös ministeri Rydmania siitä, että myöskin te edistätte kauppasuhteita tärkeimmän kauppakumppanimme eli Yhdysvaltojen kanssa. Nyt jos koskaan on oltava mukana kaikissa niissä neuvottelupöydissä, jotka voivat tuoda meille uusia investointeja, ja EU:han ei [Puhemies koputtaa] niistä meidän jäänmurtajista neuvottele, vaan Suomi neuvottelee niistä ihan itse. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Skinnari.

14.38 **Ville Skinnari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeri, te olette aitiopaikalla Euroopan unionissa Suomen pääministerinä katsomassa sitä, miten Eurooppa suuntautuu tässä tilanteessa muualle maailmaan. Minä odotin vähän enemmän teidän il-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2025 vp

moitukseltanne, miten Intia-kauppasopimus etenee, Mercosur, miten me syvennetään olemassa olevaa Japania, Koreaa, ja se on mielestäni teidän asia, koska nyt kauppa, turvallisuus, talous, teknologiat, kaikki, nivoutuvat yhteen tässä uudessa maailmassa ja paluuta vanhaan ei ole.

Ehkä teidän positiivisuudestanne myös kotimaan osalta, kun sanoitte, että Suomeen syntyy nyt teollisuutta, korkean jalostusarvon työpaikkoja kymmeniätuhansia: ehkä tässä katsoimme maailmaa vähän eri tavalla, mutta minun mielestäni datakeskukset, tuulipuistot, vetypuistot eivät ole korkean jalostusarvon teollisia kokonaisuuksia. Esimerkiksi Ruotsi ei tee niitä, koska heillä on teollisuutta. Miten te, pääministeri, jatkatte sitä niin, että Suomeen aidosti syntyy korkean teollisuuden työpaikkoja, niitä kymmeniätuhansia työpaikkoja, [Puhemies koputtaa] koska nyt näin ei käy?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kemppi.

14.39 Hilikka Kemppi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Lämmin kiitos pääministerille mahdollisuudesta keskustella tästä kauppapolitiikan muuttuneesta tilanteesta ja Yhdysvaltojen tullipolitiikasta. Keskusta pyysi tätä pääministerin ilmoitusta kauppasodasta ja sen mahdollisuudesta viime kyselytunnilla, ja saimme sen jo hyvin pian — lämmin kiitos siitä.

Tämä valuminen kohti kauppasotaa on kerrassaan surullista. Pienen Suomen etu ei tietenkään ole se, että suuret maat käpertyvät sisäänpäin, ja totta kai rakennamme toimintaa, jolla pyrimme tekemään päinvastaista.

Haluaisin nostaa esiin kaksi huomiota:

Toinen liittyy EU:n sisämarkkinoiden vahvistamiseen. Erityisesti Japani on puhunut talouden turvallisuudesta ja rakentaa vahvasti vientiä. Millä tavalla me voisimme vahvistaa EU:n sisämarkkinaa ja vahvistaa EU:n omavaraisuutta ja toisaalta sisämarkkinan vientiä?

Toinen tulokulma liittyy kasvuun, kasvua tukeviin toimiin. Voisiko hallitus tämän myötä esimerkiksi laajentaa investointitukea yrityksille koskemaan myös pieniä ja keskisuuria yrityksiä?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministeri Orpo, kaksi minuuttia. — Valitettavasti meillä on vain tunti aikaa, ja sen vuoksi nyt on lyhyet puheenvuorot.

14.40 Pääministeri Petteri Orpo: Arvoisa puhemies! Loistavia kysymyksiä. Tekisi pitkästikin mieli kommentoida, mutta otan muutaman nyt.

Ensinnäkin lähdettiin liikkeelle edustaja Koskisen kysymyksestä: miten toimimme EU:ssa, miten pidämme huolta Suomesta? Nyt kun esimerkiksi näitä tänään myöhemmin julkaistavia tariffeja julkaistaan, me ollaan oltu tiiviisti vaikuttamassa niiden sisältöön ja rakennettu niitä Suomen kannalta myönteisempään, parempaan suuntaan.

Edustaja Tynkkynen kysyi tästä ACI-välineestä. Toivottavasti sitä ei tarvitse käyttää, eli se on väline, joka EU:lla on ikään kuin takataskussa ja joka antaa vielä paljon vahvemmat ja laajemmat oikeudet pakotetoimiin kolmansia maita kohtaan.

EU:ssa toimitaan todellakin tällä hetkellä, uuden komission aloittaessa edelleen työtään, tosi voimakkaasti kilpailukyvyn parantamiseksi: sisämarkkinoiden esteiden purkamisen, pääomamarkkinaunioni keskeisimpinä ja monia muita töitä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2025 vp

Norminpurku: komissiolla on todella kunnianhimoiset tavoitteet. Esimerkiksi pk-yritysten osalta tavoitellaan 35 prosentin norminpurkua, tämä yhtenä esimerkkinä.

EU panostaa todella paljon kauppasuhteisiin, ja nyt tämän Trumpin ilmoituksen myötä ja näiden tariffien myötä tätä kiihdytetään vielä entuudestaan.

Mercosurin viimeistely: Skinnarin mainitsema Japani, Intia ja niin edelleen maat ovat kaikki työlistalla, ja odotan niiltä myöskin tuloksia.

Suomi toimii näiden kaikkien samojen otsakkeiden alla. Me panostetaan meidän vieniin, me uudistetaan Business Finlandia. Houstoniin avataan muuten edustusto, joka on siellä keskellä Yhdysvaltojen markkinaa, koska me tarvitsemme myöskin Yhdysvaltojen markkinoita. Eli me tehdään todella paljon töitä.

Sitten tehdään tämä selväksi: hallituksen linja on täysin yhtenäinen. Te kysytte tämän varmaan kymmenen kertaa tulevien hetkien aikana, mutta näin siis on. Meillä on selkeät linjaukset EU-ministerivaliokunnasta. Ministeri Rydman ei ole ottanut EU-kauppapoliittiseen linjaan mitään eriävää mielipidettä, totesi vain, että meillä on neuvotteluita käynnissä Yhdysvaltojen kanssa myöskin muista asioista, joilla ei ole mitään tekemistä tariffien kanssa, kuten esimerkiksi jäänmurtajakysymykset. [Puhemies koputtaa] Minä toivon, että tästä ei tarvitse puhua. Hallitus on tehnyt selkeät linjaukset, ja olemme yhtenäisiä.

Mutta kuten totesin, minulla jäi paljon kysymyksiä vastaamatta. Jatketaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Valkonen poissa. — Sitten edustaja Kaunisto.

14.43 Ville Kaunisto kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Voidaan sanoa, että 80 vuotta Yhdysvaltain johdolla rakennettu kansainvälinen monenkeskinen yhteistyö ja kauppa on romuttumassa vain muutamassa kuukaudessa. Toisaalta voidaan myös sanoa, ettei tämä murentuminen kiihtyneestä vauhdista huolimatta ole täysin uusi ilmiö.

Kun maailma muuttuu vauhdilla, niin keskeistä on keskittyä niihin asioihin, joihin voimme itse vaikuttaa. Suomen täytyykin varmistaa oma kilpailukykyensä, oma turvallisuutensa keskellä äärimmäisen haastavaa aikaa, ja tämä tehtävähän ei ole helppo eikä välttämättä kauhean kiitollinenkaan. Tämä tarkoittaa yksinkertaisuudessaan sitä, että hallituksen aloittaman työn pitää jatkua, ja sen pitäisi mielellään jatkua pitkäjänteisesti niin, että suomalaisen kannattaa aina valita työ ja yrittäjyys. Tämä on se pohja, millä me voidaan varmistaa se, että osana EU:ta meillä on rooli, kun kauppaa tehdään, ja me olemme siinä kaupanteossa tasaveroinen osapuoli.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vähämäki.

14.44 Ville Vähämäki ps (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Nämä tullit Yhdysvalloissa toimivat käytännössä tällaisen kaavamaisen laskelman mukaan: vähintään kymmenen joka maalle, mutta muutoin kahdenvälisen kauppataseen alijäämä jaettuna volyymilla jaettuna kahdella. Aivan todella kaavamainen laskelma, millä kukin maa sai oman tulliluvun. No, minkä takia Yhdysvallat halusi näin tehdä? Kenties siinä on Yhdysvaltojen itsensä halu solmia uusia kahdenvälisiä sopimuksia, päivittää niitä. Miksi, sitä en osaa sanoa. Kenties siksi, että saavat edullisempia sopimuksia tai palauttavat valmistusta kotimaahan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2025 vp

Itse asiassa luulen, että isompi halu siellä on heikentää omaa valuuttaa suhteessa muihin valuuttoihin, koska heidän täytyy kuitenkin uusia valtionlainoja aika paljon, ja pitkät valtionlainathan tässä sitten totta kai halpenevat. Itse asiassa olen sitä mieltä, että vain EKP voi tehdä vastaavia toimia sopivalla tavalla: kohtuullista keventämistä ja kohdennettuja finanssipoliittisia elvytystoimenpiteitä sekä aktiivista kanssakäymistä muitten keskuspankkien kanssa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kumpula-Natri.

14.45 Miapetra Kumpula-Natri sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä, pääministeri, että toitte tämän keskustelun tänne näin nopeasti, sillä näyttää siltä, että kansainvälinen järjestys ei vain turvallisuudessa vaan nyten myös kaupp- ja talouspolitiikassa saattaa murentua nopeasti. EU:ssa meidän täytyy olla yhtenäisiä, ja meidän kauppasopimuksia voidaan tehdä loppuun. Niitä on jo valmiina komission puolelta, Mercosur meillä on pitkällä Intian kanssa, Australian kanssa olisi melkein valmista. Se pallo on neuvoston puolella ja Euroopan parlamentin puolella osassa näistä.

Tullit ovat tyhmiä kuin tiilikasa, ja se osuu myös omaan nilkkaan. Tämä selonteko, minä nyt, pääministeri, ilmoituksena annoitte, on hallituksen toimista, ja ajattelen, että olisitte voinut tuoda tänne vielä jotain uutta, miten hallitus suojelee suomalaista kenttää. Nyt on kuitenkin ilmassa ja tämän päivän uutisissa, että datakeskuksissa maine meni jo. Ja se ei kovasti tähän paperiin kuulu, että kansalaisilla on helpompi työtä vastaanottaa, kun meillä on työttömyysturvaa heikennetty, ja tätä verkostoa, jossa me pärjäämme ja olemme turvassa, tarvitsisi vahvistaa.

Viimeinen kysymys: [Puhemies koputtaa] te ette tainnut mainita strategista autonomi-aa, ja se olisi hyvin tärkeitä EU-tasolla terveydessä, energiassa ja [Puhemies: Aika!] ennen kaikkea digitaalisessa tulevaisuudessa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Laakso.

14.47 Sheikki Laakso ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos pääministerille pääministerin ilmoituksesta. Todella tämä kauppasota on todella paha ratkaisu tässä kohdassa.

Mutta pakko on tuoda esiin tällaista asiaa, kun keskusteltiin ministeri Rydmanin tavasta toimia, niin kun äsken puhuttiin, että Yhdysvaltojen kanssa pitää toimia EU:n kautta yhtenäisesti, niin kuitenkin äsken edustaja Skinnari taas vaati, että pääministerin kuuluu nyt ottaa hanskat kouraan ja lähteä sitten Korean ja Japanin ja Intian kanssa neuvottelemaan. [Välihuuto vasemmalta] Eikö tämä sama asia toimi silloinkin, niin että sielläkään ei voitaisi käydä kahdenkeskisiä tapaamisia ja kauppakumppanuuksia tai muitakaan hieromassa? Kyllähän tämä tarkoittaa nimenomaan sitä, että kaikki konstit pitää tässä kohtaa ottaa. Ei se tarkoita, että me tehdään ohi niitä sopimuksia, vaan pakkohan meidän on totta kai pitää huoli siitä eikä vain odottaa, että joku EU hoitaa meidänkin puolesta kaikki hommamme. Vai olenko väärässä?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Linnell.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2025 vp

14.48 **Jarno Linnell kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Luulen, että aika monelle meille on historiasta tuttu analogia, että välillä tapahtuu viikossa enemmän kuin vuosikymmenissä. Nyt tuntuu, että näitä viikkoja tässä tällä hetkellä eletään, ja kyllähän näillä talousasioilla on myöskin vahva turvallisuuspoliittinen ulottuvuutensa.

Mutta jotta ei synkistellä liikaa, niin onhan meillä tässä paljon mahdollisuuksia. Hieman niin kuin edustaja Immonen viittasi tuossa aikaisemmin, niin kun katsoo, mikä markkina Euroopassa ja maailmassa tällä hetkellä kasvaa, mihin meillä on osaamista ja missä meillä on oikeasti isoja kasvun elementtejä, niin kyllä me puhumme puolustusteollisuudesta — ja nyt laajasti ymmärtäen turvallisuusteknologiasta, kvanttiteknologiasta, seuraavan sukupolven tietoliikenneverkoista, avaruusteknologiasta. Meillä on huikkeitä kasvun mahdollisuuksia myös tässä tilanteessa. Jos sopii, niin elinkeinoministeriltä kysyisin tähän liittyen: miten näitä upeita turvallisuusteknologiaan liittyviä kasvun mahdollisuuksia hallitus edistää? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäkynen.

14.49 **Matias Mäkynen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Donald Trump on saanut lyhyessä ajassa suurta vahinkoa aikaan niin kansainväliselle sopimusjärjestelmälle kuin maailmankaupalle. Tullit ja kasvava epävarmuus heikentävät talouskasvua ja lykkäävät investointeja. On todella tärkeää, että Suomi toimii osana Euroopan unionia eikä lähde sooloilemaan, koska kahdenvälisiin diileihin perustuva maailmanjärjestys johtaa aina siihen, että pienet jäävät lopulta pelinappuloiksi. Trumpin nousu on reaktio globalisaation ja vapaakaupan luomaan eriarvoisuuteen Yhdysvalloissa ja merkki siitä, että vapaakauppa vaatii rinnalleen myös esimerkiksi vahvaa työntekijöiden suojaa.

Arvoisa puhemies! Kysyisin pääministeriltä: kun monet suomalaisyhtiötkin ja yhtiöt muualla Euroopassa ovat ilmoittaneet ainakin harkitsevansa tuotannon siirtämistä nyt Yhdysvaltoihin Donald Trumpin politiikan takia — mikä olisi tietysti erittäin vahingollista meille — niin mikä on viestinne niille yrityksille, jotka nyt tekevät tätä harkintaa ja mahdollisesti päätöksiä jo lähiaikoina?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lohikoski.

14.50 **Pia Lohikoski vas** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Trumpin hallinto toimii todella rumasti niin kotimaassaan kuin myös ulkosuhteissaan. Trump pyrkii viemään maailmaa takaisin 1800-luvulle, ja Suomen on suhtauduttava tähän erittäin kriittisesti. Ei ole todellakaan järkevää lähteä solmimaan kahdenvälisiä diilejä Trumpin kanssa, kuten ministeri Rydman ehdotti. Nyt äskен, pääministeri Orpo, sanoitte, että Rydmanin linja on hallituksen linja, mutta miksi aiemmin mediassa korjasitte hänen lausuntojaan? EU:n on oltava yhtenäinen. Toivottavasti, pääministeri, olette hallituksessa tätä mieltä. Yhdessä olemme vahvempia kuin yksin.

Toimia tulisi nyt kohdentaa yhdysvaltalaisiin suuryhtiöihin, joilla on kytköksiä Trumpin hallintoon, kuten Tesla ja suurimmat digijätit, kuten täällä edustaja Honkasalo aiemmin ehdotti. Tämä olisi tehokas toimi ja osuisi Trumpin lähipiiriin, näihin tekno-oligarkkeihin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2025 vp

Euroopan on vähennettävä taloudellista riippuvuutta Yhdysvalloista, ja nyt olisi tärkeää panostaa tutkimukseen, investointeihin, suomalaiseen työllisyyteen. Arvoisa hallitus, ette-hän aio leikata tutkimuksesta, tieteestä ja koulutuksesta?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Päivärinta.

14.52 Susanne Päivärinta kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitos pääministerille tärkeästä ilmoituksesta ja kiitos vaikuttavasta ja aktiivisesta vaikuttamisesta EU:ssa.

Tässä on nyt hyvä ymmärtää, että kyse ei ole pelkästään tulleista. Kansainvälinen järjestelmä on murenemassa. Se on alkanut jo murentua, ja sääntöpohjaisuus on rapautumassa. Ja toden totta, maailma ja pelisäännöt ovat nyt totisesti muuttuneet. Yhdysvallat ei ole enää kansainvälisen vakauden ylläpitävä voima, vaan globaalin epävarmuuden lähde.

Tämä Yhdysvaltojen tullitsunami 180 maalle iskee myös rajusti suoraan Suomeen ja koko Euroopan talouskasvuun ja vientiin. Häviäjiä tulevat olemaan kaikki. Siksi näitten geopoliittisten jännitteiden ja protektionismin ikeessä Suomen on rakennettava omia vahvuuksiaan entistä määrätietoisemmin. Meidän on saatava oma taloutemme kuntoon, kilpailukykyämme kuntoon, ja se tarkoittaa talouden sopeuttamista ja uuden kasvun rakentamista, ja tähän työhön hallitus on sitoutunut — ja toden totta, me ymmärrämme strategisen autonomian merkityksen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäkinen.

14.53 Riitta Mäkinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Mielestäni ei ole liioiteltua sanoa, että maailman kauppapolitiikka elää nyt keskellä surullista, täysin kylä itse aiheutettua ennalta-arvaamatonta turbulenssia, kun USA asettaa lähes kaikille maille korkeat tuontitullit. Tällä hetkellä näyttää uhkaavasti siltä, että ajaudumme kohti globaalia kauppasotaa. Pääministeri tässä aikaisemmin mielestäni kuulosti ehkä olosuhteet huomioiden poikkeuksellisenkin positiiviselta ja toiveikkaalta tämän tilanteen kehittymisen osalta, mutta kyllä minä ikävä kyllä aika vakavasti pidän Euroopan taantumaa ja myös Suomen tulevaa taantumaa ihan todennäköisinä.

Kasvutoimia tässä suomalaisessa yhteiskunnassa ei nyt viimeisen kahden vuoden aikana ole saatu aikaiseksi. Kymmenettuhannet ihmiset Suomessa ovat joutuneet kohtaamaan työttömyyden, ja hallitus on ajautunut tähän entistä kurjistavaan leikkauskierteeseen. Minun kysymykseni koskee nyt nimenomaan kotimaisen kysynnän vahvistamista. Joko hallitus on nyt valmis tukemaan tavallisten suomalaisten ostovoimaa? Mielestäni se olisi äärettömän tärkeää, [Puhemies koputtaa] jotta tulevan laman vaikutukset jäisivät mahdollisimman vähäisiksi.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Riipi.

14.54 Mika Riipi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tilanne on tosiaan hyvin vakava, ja erityisesti meidän vientiteollisuudelle ja sen alihankintaketjuille tämä tulevaisuudennäkymä on nyt melko hankala. Toivon todella, että siellä kehysriihessä nyt panostetaan niihin kasvutoimiin ja laajasti niin, että myöskin täältä oppositiosta esiin nousseet asiat nostetaan esille.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2025 vp

Mutta ehkä se minun kysymykseni koskee nyt myöskin edustaja Skinnarin esiin tuomaa uutta ajattelua ja meidän vienninedistämistyötä. Me tiedämme, että siellä on tapahtunut nyt aika paljon muutoksia, uudelleenorganisointia. Onko meidän vienninedistämisyjärjestelmä tällä hetkellä nyt aidosti iskussa, ja näettekö, että tämä uusi tilanne tullien myötä voisi tarkoittaa sitä, että meidän viennin edistämisen painopisteitä nyt myöskin tarkasteltaisiin uudestaan tässä uudessa tilanteessa?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Meriluoto.

14.55 Laura Meriluoto vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhdysvalloilla on historiallisesti ollut tärkeä rooli maailmantalouden kysynnän ylläpitäjänä. Trumpin hallinnon ennakoimaton politiikka on kuitenkin osoittanut, että taloudellista riippuvuutta Yhdysvalloista on vähennettävä. Suomen talouden merkittävin ongelma on jo pitkään yritysbarometrien mukaan ollut liian vähäinen kysyntä, ja tätä kysyntäongelmaa on yhä vaikeampi ulkoistaa ulkomaille, emmekä voi rakentaa talouskasvuamme vain viennin varaan. Nyt jos koskaan tarvitsemme kotimaista ja eurooppalaista kysyntää.

Hallitus on haitannut tätä kotimaista kysyntää esimerkiksi heikentämällä pienituloisten ostovoimaa ja korottamalla arvonlisäveroa. Niinpä kysyisinkin teiltä, arvoisa pääministeri: aiotteko arvioida aiempia päätöksiänne uudelleen nyt, kun tilanne maailmalla on näin rajusti muuttunut?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Poutala.

14.56 Mika Poutala kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Iso kiitos pääministerille ilmoituksesta ja asian nostamisesta keskusteluun.

Epävakaat olosuhteet ovat elinkeinoelämälle vaikea vastus. Heittoisat olosuhteet aiheuttavat ymmärrettävää huolta myös suomalaisille piensijoittajille. Liki kahdesta miljoonasta suomalaisesta piensijoittajasta valtaosa on nähnyt omistuksensa heikkenevän viime päivinä. Puhun varmasti koko salin puolesta, kun sanon, että tässä talossa kuulemme huolenne ja teemme parhaamme, jotta Suomessa ja Euroopassa yrittäminen, investoiminen ja sijoittaminen kannattavat jatkossakin ja voisimme pian jättää talouden turbulenssin taaksemme.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Harakka.

14.57 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Muinaiset suomalaiset käyttivät kiertoilmaisuja, kuten ”kontio”, ”mesikämmen” ja ”otso”, kun eivät halunneet härnätä karhua. Näin Suomen pääministerikin onnistui tekemään tullikriisistä ilmoituksen mainitsematta Donald Trumpin nimeä ääneen. Sekä tämä tullikiristys että Venäjän myötäily ovat osoittaneet, että valitettavasti Trumpin hallinto ei ole luotettava kumppani. Ja vaikka saisimmekin jonkinlaisen kaupanteon käyntiin, niin mikäänhan ei takaa, että sovitusta pidetään kiinni. EU:n on siis itsenäistytävä, osoitettava strategista autonomiaa.

Siksi jäinkin odottamaan pääministeriltä konkreettisia vaihtoehtoja tilanteessa. Jos Yhdysvaltain osuus on kuitenkin viennistämme rajallinen, niin mille muille markkinoille on syytä suuntautua? Jäin odottamaan, miten hyödynnämme Saksan investointi-innon. Jäin odottamaan, miten vahvistamme kauppasuhteita Intiaan, muualle Aasiaan. Ette varmaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2025 vp

halua antaa sellaista kuvaa, ettei Suomi ole mitenkään valmistautunut kauppasodan varaan. Ja voitteko vakuuttaa, että EU ei suuntaa vastatoimiaan esimerkiksi puuntuontiin, [Puhemies koputtaa] mikä voisi johtaa Suomelle erityisen vahingollisiin vastatulleihin?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

14.58 Juha Hänninen kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Kiitos myös pääministerille ilmoituksesta ja nopeasta reagoinnista.

Maailman myrskyissä pieni maa ei voi turvautua yksin itseensä. Suomi tarvitsee kauppaa, ja maailma tarvitsee Suomelta osaamista, teknologiaa ja puhdasta tuotantoa. Siksi kansainvälinen kauppa on meille elintärkeää. Meidän vahvuutemme on vienti. Me valmistamme, jalostamme ja kehitämme, mutta ilman markkinoita emme voi menestyä. Siksi tarvitsemme vakautta, ennakoitavuutta ja selkeitä sääntöjä. Emme voi olla kauppapolitiikassa muiden pelinappulana. Meidän on oltava aktiivinen toimija. Se on perusta kestäväälle kasvuille. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Räsänen.

14.59 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllähän tämä presidentti Trumpin tullipolitiikka on vaarallista uhkapeliä maailmantaloudelle. Kun tällä hetkellä Kiinan ja Yhdysvaltojen välinen tullimuuri on ylittänyt jo 100 prosenttia, niin varmasti moni miettii, että mites tässä kaikessa pienelle Suomelle käy. Senpä takia on ensisijaisen tärkeää, että Euroopan unioni toimii tässä tilanteessa vahvana niin suhteessa Yhdysvaltoihin kuin myös suhteessa niihin toimenpiteisiin, joilla me pystymme täällä nyt vihdoin myös niitä sisämarkkinoiden esteitä purkamaan ja hakemaan myös uusia kauppakumppaneita globaalisti. Tässä toivon, että Suomi on erityisen aktiivinen.

Mitä tulee sitten kotimaan toimenpiteisiin, niin on totta kai toivottavaa, että nyt myös yritysten epävarmuutta voidaan lievittää. Senpä takia olisi tärkeää, että kehysriihessä hallitus nyt päättäisi, että tätä vihreiden investointien investointikannustinta jatketaan myös ensi vuonna, jotta luomme sellaista näkymää myös investointeihin yrityksille, jota he nyt kaipaavat.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Yrttiaho.

15.00 Johannes Yrttiaho vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meriteollisuus työllistää Suomessa kymmeniätuhansia ihmisiä, ja sen liikevaihto on lähes kahdeksan miljardia euroa, viennin osuus tästä yli 90 prosenttia. Merkittävin alan toimija on suuria risteilijöitä rakentava Turun telakka. Sen omistaa edelleen saksalainen Meyerin perhe, jonka telakkatoiminta Saksassa tosin otettiin syksyllä valtion haltuun.

Turun telakalla neuvotellaan nyt neljännen Icon-luokan aluksen rahoituksesta. Tilaajana on amerikkalaisvarustamo. Tilaaja maksaa lähtökohtaisesti tullit, mutta tietenkin se käytännössä pyrkii neuvottelemaan ne sisälle sopimukseen toimittajan maksettavaksi. Kauppahinta siis nousee, ja Suomen valtion vientiluottoyhtiö Finnveran riskivastuulle haetaan nyt eduskunnalta neljän miljardin korotusta, vaikka itse asiassa käyttämättäkin on vielä yli neljä miljardia. [Puhemies koputtaa] Pääministeri Orpo, miten varaudutte tullien vaikutukseen suomalaiseen meriteollisuuteen ja Turun telakan toimintaan? [Puhemies ko-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2025 vp

puttaa] Onko syytä olla huolissaan työpaikkojen ja vientitukiin käytettävien verovarojen suhteen?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Vielä edustaja Lyly, ja sen jälkeen otetaan muuttaman ministerin vastaus. — Edustaja Lyly.

15.02 Lauri Lyly sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Pienen maan etu on avoimet rajat, ja nyt kun tämä tulli on tässä pöydällä voimakkaasti, niin se tarkoittaa sitä, että meidän pieni, orastava kasvu uhkaa loppua käytännössä käsiin. Sen vuoksi on hyvä, että tässä nytten pääministeri toimii ja yrittää EU:n kanssa hakea ratkaisua, mikä on tässä ainut oikea tie. Ei me tässä eriseuraisuutta kaivata EU:n sisällä.

Kysyisin nyt sellaisesta asiasta, joka liittyy näihin pullonkauloihin, joihin pääministeri tuossa puheenvuorossaan viittasi energian osalta. Meillä on erittäin isot pullonkaulat verkoissa ja myös tuotannossa. Mitä tässä aiotaan tehdä, niin että me oltaisiin omavaraisia ja meillä olisi puhdas energia, monipuolinen tuotantotapa ja sitten edullinen hinta, koska sähköä tarvitaan käytännössä kaikessa, jos meinataan pärjätä?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Otetaan ministerit Tavio ja Rydman, molemmille minuutti, ja sen jälkeen pääministeri. — Ministeri Tavio.

15.03 Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio: Kiitos, rouva puhemies! Olin tosiaan maanantaina EU:n kauppaministerikokouksessa, ja päällimmäisenä siitä voi sanoa, että se tunnelma oli hyvin yhtenäinen. Toisaalta täytyy olla valmis myös vastatoimiin, jos neuvottelut eivät etene — tai nythän ne eivät ole vielä edes alkaneet — jos ei päästä neuvottelemaan syystä tai toisesta.

Tänään EU:ssa on tarkoitus päättää vastatoimien ensimmäisestä vaiheesta vastauksena näihin aiempiin teräs- ja alumiinitulleihin, ja tämä paketti tulee koskemaan muun muassa kulutustuotteita. Suomi on tehnyt aktiivisesti vaikuttamistyötä sen puolesta, että siihen tuotelistalle ei päädy meidän elinkeinoelämämme kannalta eräitä keskeisiä valmistavan teollisuuden tuotantopanoksia ja teknologiatuotteita. Mikäli komission esitys tänään hyväksytään meidän vaikuttamistyömme mukaisesti, niin listalta on poistettu tällaisia Suomelle keskeisiä tuotteita 59 miljoonan euron arvosta. Hallitus jatkaa tätä vaikuttamistyötä varmistamiseksi meille tärkeiden vientisektoreiden suojaamisen myös jatkossa. [Vasemmalta: Hyvä!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Rydman.

15.04 Elinkeinoministeri Wille Rydman: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen linja on täysin yhtenäinen: kauppapolitiikka kuuluu EU:n yksinomaiseen toimivaltaan. Ja mitä tulee näihin tullikeskusteluihin Yhdysvaltain kanssa, ne käydään EU-tasolla ja Suomi toimii osana yhteistä EU-rintamaa.

Kun te, edustaja Tynkkynen, väititte, että minä olisin väläyttänyt kahdenvälisiä tullineuvotteluita Yhdysvaltain kanssa, te todennäköisesti puhuitte vasten parempaa tietoaanne, mikä ei tähän saliin yleensä kuulu.

Sen sijaan varsinainen uutinen tässä keskustelussa on ollut se, että vasemmisto-oppositio ei tunnu olevan edes tietoinen siitä, että Suomi paraikaa käy kahdenvälisiä neuvottelui-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2025 vp

ta Yhdysvaltain kanssa mahdollisista merkittävistä jäänmurtajakaupoista. Kyllä, me käymme niitä tällä hetkellä. Me emme aio keskeyttää niitä. Iso uutinen on se, että ilmeisesti vasemmisto-oppositio on sitä mieltä, että kun Trump on asettanut tällaisia tulleeja, niin meidän pitäisi keskeyttää nämä jäänmurtajaneuvottelut. [Timo Harakka: Kuka niin sanoi?] Tämähän se varsinainen uutinen on.

Te olette täällä sanoneet [Timo Harakka: Kuka sanoi?] usein eri suin, että Suomen ei pidä käydä kahdenvälisiä neuvotteluja, ja viitanneet siihen, mitä minä olen sanonut. Ja minä olen puhunut [Puhemies: Minuutti on kulunut!] nimenomaisesti näistä jäänmurtajakaupoista. [Puhemies koputtaa — Timo Harakka: Sanokaa nimi! — Miapetra Kumpula-Natri: Älä syytä oppositiota!] — No, tämä on vähän sitä, kun huudellaan päälle eikä kuunnella. Ei ole ihme, [Puhemies koputtaa] että menevät sanat sekaisin siellä ja täällä. [Puhemies koputtaa]

Mutta yhtä kaikki, olennaista tässä on se, [Puhemies koputtaa] että me emme eskaloi tätä asiaa, [Puhemies koputtaa] kuten edustaja Zyskowicz hyvin viisaasti sanoi. Ja me, [Puhemies koputtaa] toisin kuin te, pidämme huolta siitä, [Puhemies koputtaa] että myös tämä jäänmurtajaraide [Puhemies koputtaa] kulkee hyvin ja saamme ne kaupat myöskin loppuun asti riippumatta näistä tulleeista.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministeri Orpo, olkaa hyvä. [Petteri Orpo: Kolme?] — Joo.

15.06 Pääministeri Petteri Orpo: Arvoisa puhemies! Ensin aloitan tuosta edustaja Mäkinen puheenvuorosta. En todellakaan ole positiivinen tämän tilanteen kanssa. Olen erittäin huolissani, todella huolissani siitä, jos tämä kauppasota roihahtaa, jos neuvottelutuloksia ei löydy, kuinka vakavat vaikutukset sillä voi olla Euroopalle, Suomelle, meidän kodeille. En todellakaan ole tämän suhteen positiivinen, mutta halusin tuoda esiin sen, että meillä on todella valtavia mahdollisuuksia tällä hetkellä. Meillä on niitä vahvuuksia ja sitä osaamista, mitä maailma tarvitsee. Meillä on siis suunnittelupöydillä, kuten tiedetään, kymmenien ja kymmenien miljardien edestä erilaisia investointisuunnitelmia. Osasta on tullut uutisia ihan viimeisten viikkojen ja päivien aikana, esimerkiksi 800 miljoonaa tuulivoimaan, joka lähtee nyt todella liikkeelle. Ne ovat juuri sitä, mikä sitten taas pistää toisia investointeja liikkeelle, kun sitä puhdasta energiaa on tarjolla.

Mutta nopeasti muutamia asioita:

Siis Suomi toimii EU:n kautta kauppapolitiikassa. EU on nyt yhtenäinen ja vahva. Tässä ei ole ollut edes sitä yhtä soraääntä, joka normaalisti on. Kauppapolitiikka yhdistää nyt kaikkia, hyvä niin. Tulee olemaan voimakas vastaus Yhdysvaltojen tariffeille, ja ne tullaan julkistamaan mitä todennäköisimmin hyvin pian, mutta niissä on embargo, ja ne eivät tässä vaiheessa ole vielä julkisia, mutta heti kun ne on julkaistu ja päätetty, ne tuodaan tieteenkin tietoon. Voimakkaasti toimitaan sen kautta. Ensisijaisesti niillä näytetään, että Eurooppa on tosissaan. Näytetään presidentti Trumpille, että Eurooppa on tosissaan, ja ensisijaisesti halutaan päästä neuvottelupöytään ja löytää järkevä ratkaisu. Meidän ehdotuksemme lähtee siitä, että poistetaan tullit kokonaan Yhdysvaltojen ja Euroopan väliseltä kaupalta, mikä olisi kaikkien etu. Sen pitäisi houkuttaa myöskin Yhdysvaltoja, koska silloin me muodostamme jättiläismäisen vapaakauppa-alueen esimerkiksi suhteessa Kiinaan.

Kauppapolitiikassa Mercosuria viimeistellään, Intiaa viimeistellään, monia muita kauppasopimuksia on EU-pöydällä. Ne ovat erittäin tärkeitä, ja niillä on tällä hetkellä toisissa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2025 vp

maissa tilausta, koska joka paikassa ollaan Yhdysvaltojen muuttuneesta politiikasta huolissaan, ja siksi nyt kannattaa edetä, takoa, kun rauta on kuumaa.

Suomi omalla kahdenvälisellä työllään edistää kauppaa nyt kaikkialle. Me ollaan siihen merkittävästi panostettu: vienninedistämismatkoihin, Business Finlandin uudistamiseen ja niin edelleen.

No, sitten on viimeisenä kilpailukyky, joka on sitten kuitenkin kaikki kaikessa. Mihin tahansa tämä kauppapolitiikka maailmalla asettuu, niin Euroopan pitää olla kilpailukykyinen ja Suomen pitää olla kilpailukykyinen. EU:ssa komission prioriteetti on kilpailukyvyyn parantaminen, sisämarkkinat, pääomamarkkinaunioni, byrokratian purku, muun muassa. Suomen hallituksen pääprioriteetti on kilpailukyvyyn parantaminen. Niitä töitä me tehdään, ja niistä me olemme jo osasta samaa mieltä, osasta eri mieltä, mutta se on meidän tavoitteemme. Meillä on yhteinen tavoite tässä, ja — tämä on nyt sitten viimeinen, edustaja Lyllylle — sen yksi keskeinen elementti on puhdas energia ja siihen perustuva puhdas siirtymä, puhdas teollisuus, puhdas yhteiskunta. Me voidaan pärjätä, mutta jos tämä kauppasota roihauttaa, niin sen vaikutukset voivat olla järästyttäviä. Kukaan ei sitä halua. Ja viestini suomalaisille yrityksille — vielä edustaja Mäkysen hyvä kysymys — on se, että älkää hötkeylikö, nyt ei ole aika mennä tähän Trumpin painostukseen ja siirtää toimintoja Yhdysvaltoihin, [Puhemies koputtaa] vaan nyt pitää odottaa, nyt pitää tukea eurooppalaisia toimijoita.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset pääministerille.

Keskustelu päättyi.

Asian käsittely päättyi.